

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

Раїса КОРОЛЬОВА

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Дисципліни «Історія України»

Спеціальність 273 «Залізничний транспорт», 123 «Комп'ютерна інженерія»

Спеціалізація 5. 273.1. «Монтаж, обслуговування та ремонт автоматизованих систем керування рухом на залізничному транспорті», 5.123.1. «Обслуговування комп'ютерних систем і мереж»

Розроблена на підставі освітньої – професійної програми підготовки здобувачів повної загальної середньої освіти з освітньо – професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» та навчальної програми з історії України для 10 – 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої Міністерством освіти і науки України (наказ № 698 від 3 серпня 2022 р.)

Викладачем Калитою І. А.

Загальна кількість годин на предмет 131 година

Форма підсумкового контролю диференційований залік

Розглянута і погоджена цикловою комісією

гуманітарних та соціально – економічних дисциплін

Протокол № _____ від _____ 20 ____ р.

Голова циклової комісії Світлана ВОЛОБУЄВА

Пояснювальна записка

Мета і завдання вивчення історії України

Мета вивчення історії України – сприяти формуванню національно-культурної ідентичності, патріотичного світогляду, активної соціальної та громадянської позиції, почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу.

Ця мета має конкретизуватися в **комплексі завдань**, серед яких пріоритетними є:

- поглиблення інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей та умінь, необхідних для розуміння сучасних викликів;
- набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі ХХ–ХХІ ст. з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності Українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів Української держави в контексті світового історичного процесу;
- розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом;
- спонукати до усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності своєї держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;
- долучення до духовних і культурних надбань і цінностей, історико-культурних традицій українського й інших народів;
- сприяння формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні із національними та загальнолюдськими цінностями.

Повторення. Вступ.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- характерні ознаки «короткого» ХХ століття;
- територіальні межі розселення українців як етносу на початку ХХ ст.;
- етнічний і соціальний склад населення України початку ХХ ст.;
- алгоритми опрацювання зображувальних (візуальних) джерел.

Розуміти:

- зміст понять: «геополітика», «світова війна», «імперіалізм», «імперія», «націоналізм», «національна держава», «національна революція», «нація»;
- періодизацію історії як інструмент для розуміння особливостей розвитку українських земель у першій половині ХХ ст.;
- особливості розвитку українського суспільства на початку ХХ ст.;
- розпад імперій і утворення національних держав як провідну тенденцію ХХ століття.

Уміти:

- показати на історичній карті держави-метрополії та їхні залежні території; території українських земель, що входили до складу Російської та Австро - Угорської імперій;
- зіставити території розселення українців початку ХХ ст. і сучасної України;
- визначити основні тенденції політичного, соціально-економічного та культурного розвитку України і світу на зламі ХІХ–ХХ ст.;
- здобувати та зіставляти інформацію, використовуючи матеріали підручників та різні типи історичних джерел.

Розділ 1. Україна в роки Першої світової війни.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- хронологічні і територіальні межі, перебіг і результати воєнних операцій на теренах України в 1914–1917 рр. (Галицька битва, Горлицький прорив, Луцький (Брусилівський) прорив, Червневий наступ);
- сутність «українського питання» напередодні Першої світової війни;
- позиції українських політичних сил напередодні та в умовах війни;
- бойовий шлях легіону Українських січових стрільців.

Розуміти:

- зміст понять: «військове генерал-губернаторство», «депортація», «окупаційний режим», «Перша світова війна»; причини розходжень українських політичних сил у ставленні до війни;
- причини та наслідки створення українських добровольчих військових формувань і сплеску добродійного руху в Україні.

Уміти:

- встановити синхронність подій Першої світової війни на українських землях, що входили до складу Російської та Австро-Угорської імперій, і на Західному фронті;
- використовувати карту як джерело інформації про події Першої світової війни на українських землях;
- схарактеризувати російський окупаційний режим на українських теренах, що належали Австро - Угорської імперії;
- висловити аргументовані судження щодо ставлення українських політичних сил Наддніпрянщини і західноукраїнських земель до Першої світової війни;
- схарактеризувати повсякдення різних верств населення в умовах Першої світової війни;
- скласти біографічні портрети визначних особистостей (Андрій Жук, Вільгельм Франц фон Габсбург-Лотрінген (Василь Вишиваний), Григорій Коссак, Кость Левицький, Михайло Галушинський).

Розділ 2. Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави – Української Народної Республіки.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- дати утворення УЦР, проголошення УНР і державної незалежності УНР, бою під Крутами, утворення Кримської Народної Республіки.

Розуміти:

- зміст понять: «автономісти», «курултай», «національно-культурна автономія», «меджліс», «самостійники», «універсал», «червоний терор»;
- передумови постання національної держави – Української Народної Республіки; – вплив світових подій на внутрішньоукраїнські процеси;
- передумови, характер і наслідки війни більшовицької Росії проти УНР.

Уміти:

- визначити хронологічні межі Української революції та синхронізувати історичні події в різних регіонах України, в Росії, Європі;
- використовувати карту як джерело інформації про події Української революції та першої російсько-української війни;
- порівняти політичні програми українських партій періоду революції, визначити причини і характер виявлених розбіжностей, наслідки боротьби політичних партій за впливи на населення України;

- узагальнити зміст Універсалів УЦР, визначити положення, включення яких диктували тогочасна політична ситуація або/і політичні погляди більшості членів УЦР; причини і наслідки укладення УНР Берестейського мирного договору;
- визначити здобутки і прорахунки УЦР у державотворчому процесі, обґрунтувати висловлені судження;
- аргументовано оцінювати діяльність визначних особистостей (Володимир Винниченко, Євген Чикаленко, Микола Міхновський, Михайло Грушевський, Номан Челебіджіхан, Петро Болбочан, Сергій Єфремов).

Розділ 3. В боротьбі за українську незалежність.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- дати утворення ЗУНР і проголошення Акта злуки, Чортківської офензиви;
- хронологічні межі, перебіг та результати Першого та Другого зимових походів Армії УНР;
- час існування, форми та основні ознаки національної державності: УНР за УЦР, Української Держави, УНР за Директорії, ЗУНР;
- центри та ідейні течії української еміграції.

Розуміти:

- зміст понять: «воєнний комунізм», «гетьманат», «Директорія», «київська катастрофа», «лінія Керзона», «націонал-комунізм», «політична еміграція», «продовольча розкладка», «реімперіалізація», «реквізиція», «терор», «червоний імперіалізм»;
- значення Акта злуки УНР і ЗУНР як вияву волі українців до консолідації етнічних земель та свідчення національної самоідентифікації населення України;
- створення УСРР як один із результатів більшовицької реімперіалізації, особливості статусу УСРР у 1919–1920 рр.;
- наслідки відмови урядом РСФРР від передбаченого прелімінарним (попереднім) договором з Українською Державою укладання великого українсько-російського договору між двома незалежними державами;
- вплив рішень Паризької мирної конференції та Варшавської угоди на перебіг боротьби за українську незалежність, визвольних змагань і державотворчих процесів в Україні на розвиток української культури;
- значущість творчого доробку українських митців для національної і світової культури.

Уміти:

- встановити послідовність і синхронність подій Української революції та боротьби за збереження української незалежності (на національному, регіональному і локальному рівнях);
- показувати на карті території УНР, Української Держави, ЗУНР; держави з центрами української політичної еміграції;
- виявити специфіку розвитку громадського і релігійного життя, освіти і наук, мистецтв за часів УНР, Української Держави та ЗУНР;

- пояснити роль маріонеткових квазідержав (УНР (Радянської), Донецько-Криворізької, Одеської радянських республік, УСРР) як знарядь експансії РСФРР в Україну;
- порівнювати державотворчі процеси в УНР, Українській Державі, ЗУНР;
- висловити аргументоване судження про причини переміг і поразок українських політичних сил у боротьбі за збереження незалежності;
- пояснити причини політичної еміграції українців; особливості ставлення різних груп населення до революційних процесів та боротьби за збереження української незалежності;
- визначити особливості розвитку української культури та повсякденного життя людей у 1917–1921 рр.;
- аргументовано оцінювати діяльність визначних персоналій (Марко Безручко, Михайло Омелянович Павленко, Нестор Махно, Олександр Удовиченко);
- схарактеризувати політичну та/або мистецьку діяльність Володимира (Зеєва) Жаботинського, Георгія Нарбута, Євгена Петрушевича, Павла Скоропадського, Симона Петлюри.

Розділ 4. Україна у складі тоталітарної імперії – Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- хронологічні межі перебування УСРР у складі СРСР; нової економічної політики та політики «коренізації» («українізації») в УСРР; «епохи Голодомору», існування УАПЦ, «великого терору»;
- дати утворення Кримської АСРР у складі РСФРР та Молдавської АСРР у складі УСРР; переходу до форсованої індустріалізації та суцільної колективізації в УСРР; Голодомору; показових політичних процесів 1920-х – початку 1930-х рр. («Шахтинська справа», «справа Спільки визволення України» тощо);
- головні місця поховання жертв Голодомору, масових репресій (на національному, регіональному, локальному рівнях).

Розуміти:

- зміст понять: «автокефальна церква», «Великий терор», «геноцид», «Голодомор», «депортації», «директивна економіка», «епоха Голодомору», «залежна територія», «коренізація», «культ особи», «політика творення голоду», «привласнення суверенітету», «радянські п'ятирічки», «розкуркулення», «розстріляне Відродження», «соціалістичне змагання», «соціалістичний реалізм», «сталінізм», «тоталітарна імперія», «українізація», «хлібозаготівлі», «чорна дошка»;
- статус УСРР як залежної території у складі тоталітарної імперії СРСР;
- сутність комуністичного тоталітарного режиму, особливості його проявів в Україні;
- лібералізацію соціально-економічної та національної політики більшовиків у 1920-х рр. як засіб подолання політико-економічної кризи та утвердження радянської влади в Україні;
- особливості реалізації непу, «політики коренізації» («українізації») в УСРР;

- суть та наслідки форсованої індустріалізації, насильницької колективізації та масових репресій;
- пропаганду як інструмент підготовки геноциду (ідентифікація, дегуманізація, демонізація «образів ворогів» – «куркулів», «петлюрівців», «попів»);
- явище Голодомору як геноциду Українського народу, наслідку одночасної дії комуністичної та імперської практик;
- масові репресії як злочини радянського тоталітарного режиму;
- взаємозалежності між упродовженням форсованої індустріалізації, насильницької колективізації, Голодомором, репресіями та масовим спротивом, поширенням антирадянських антиімперських настроїв;
- мету, прояви, наслідки посилення російської експансії у сферах освіти, наук, культури;
- різницю між художньо-стилістичними особливостями творів, написаних митцями «розстріляного Відродження» й соціалістичного реалізму.

Уміти:

- встановити послідовність подій історії України 1921–1939 рр.;
- показати на карті регіони масового голоду 1921–1923 рр., голоду 1928–1929 рр., Голодомору, індустріальні новобудови в УСРР, території масових виступів проти політики творення голоду;
- визначити: 1) методи, наслідки інкорпорації України до складу СРСР; 2) передумови, причини та масштаби соціально-економічних перетворень, масових репресій, нищення української інтелігенції та політичної еміграції; 3) дієвість норм конституції «соціалізму, що переміг» у повсякденні; 4) особливості розвитку української культури в 1921–1939 рр.;
- аргументовано обстоювати правову оцінку Голодомору як геноциду Українського народу;
- схарактеризувати громадсько-політичну та/або мистецьку діяльність Валентини Радзимовської, Василя Липківського, Леся Курбаса, Миколи Скрипника, Миколи Хвильового, Михайла Волобуєва, Олександра Шумського.

Розділ 5. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- хронологічні межі перебування і правовий статус західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини;
- дати утворення УНДО, ОУН, проголошення незалежності Карпатської України.

Розуміти:

- зміст понять: «інтегральний націоналізм», «Карпатська Січ», «національна кооперація», «осадництво», «пацифікація», «русини», «східні креси», «український націоналістичний рух»;
- сутність та особливості національної політики Польщі, Румунії, Чехословаччини щодо українського населення;
- передумови формування та зміст теорії «інтегрального націоналізму»;
- вплив міжнародних відносин міжвоєнного періоду на долю регіону.

Уміти:

- синхронізувати події політичного, соціально-економічного та культурного життя українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини та УСРР у 1921–1939 рр.;
- використовувати карту як джерело інформації про розподіл українських територій між державами Центрально-Східної Європи в 1921–1939 рр.;
- аргументувати особисті судження щодо діяльності УНДО, УНП, ОУН;
- схарактеризувати геополітичне становище Карпатської України;
- визначити основні тенденції та протиріччя розвитку культури на західноукраїнських землях;
- укласти історичні портрети визначних особистостей (Августин Волошин, Андрей Шептицький, Василь Мудрий, Володимир Сергій Залозецький-Сас, В'ячеслав Липинський, Дмитро Донцов, Євген Коновалець).

Розділ 6. Україна в роки Другої світової війни.**У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:****Знати:**

- хронологічні межі окупації України нацистами та їх союзниками;
- дати Акта проголошення Української Держави, створення УПА, депортації комуністичним режимом кримськотатарського народу та інших етносів Криму;
- сутність українського питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни;
- цілі та напрями німецько-радянської співпраці від серпня 1939 р. до червня 1941 р.;
- роль українців у перемозі над нацистською Німеччиною в роки Другої світової війни.

Розуміти:

- зміст понять: «бліцкриг», «військовополонені», «воєнні злочини», «Голокост», «евакуація», «країна-агресор», «мобілізація», «нацистський “новий порядок”», «окупаційний режим», «остарбайтери», «похідні групи», «Праведники народів світу» «радянська», «чорносвітники»;
- відповідальність правлячих режимів тоталітарних імперій – сталінського СРСР і гітлерівської Німеччини за розв'язання Другої світової війни, вчинення злочину агресії, масових репресій;
- руйнівні наслідки Другої світової війни для України;
- вплив війни на українську культуру (під окупацією, в евакуації, у вигнанні) та повсякденне життя українців.

Уміти:

- встановити хронологічну послідовність і синхронізувати події Другої світової війни в Україні та поза її межами;
- використовувати карту як джерело інформації про оборонні та наступальні операції на території України, пересування ворогуючих сторін і рух лінії фронту, адміністративно-територіальні утворення часів нацистського окупаційного режиму на

території України;

– пояснити: особливості впливу окупаційного режиму на спосіб життя та свідомість населення окупованих територій; передумови, сутність: 1) розколу ОУН, розвитку українського визвольного руху та його військово-політичної формації – УПА; 2) явищ часів війни: Голокосту, тактики «випаленої землі», депортацій етнічних груп і народів; 3) польсько-українського протистояння, ролі німецької окупаційної влади та радянських партизанів у його загостренні; 4) Волинської трагедії;

– визначити вплив війни на: 1) зміни суспільної свідомості населення України; 2) політику Йосифа Сталіна стосовно України, 3) українську науку, літературу і мистецтво;

– визначити наслідки Другої світової війни для України; масштаби втрат українського народу в результаті воєнних дій, злочинів тоталітарних імперій – СРСР і Німеччини, виявляти розуміння глибини трагедії українців як бездержавної нації в той час;

– схарактеризувати одну з історичних постатей (Амет-Хан Султан, Василь Герасименко, Василь Порик, Іван Багряний, Іван Кожедуб, Кузьма Дерев'янка, Олександр Довженко, Олексій Берест, Олена Вітер, Олена Теліга, Сидір Ковпак); – створити біографічні портрети Андрія Мельника, Кирила Осьмака, Романа Шухевича, Степана Бандери, Тараса Боровця (Бульби).

Розділ 7. Україна в повоєнний період.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

– дати ключових подій політичного, соціально-економічного життя в Україні повоєнного періоду;
– факти «радянзації» західних областей УРСР та боротьби з учасниками ОУН і вояками УПА.

Розуміти:

– зміст понять: «відбудова», «депортація», «державний антисемітизм», «ждановщина», «культ особи», «лисенківщина», «операція “Вісла”», «операція “Захід”», «спецпоселення»;
– наслідки «радянзації» західних областей УРСР та боротьби ОУН і УПА;
– особливості відбудови промисловості та сільського господарства;
– штучний характер масового голоду 1946–1947 рр., його наслідки;
– сутність повоєнних депортацій як злочинів тоталітарної імперії проти українців; – мотиви тривалого опору УПА та націоналістичного підпілля в різних регіонах УРСР.

Уміти:

– встановлювати послідовність і синхронність подій про: формування територіальних меж УРСР; масові депортації та обміни населенням; «радянизацію» та репресії; український визвольний рух у 1944–1950-х рр.; процеси відбудови господарства і культурне життя республіки; ідеологічні кампанії;

- показувати на карті зміни адміністративно - територіального устрою УРСР, місця локалізації осередків ОУН та збройного опору УПА на території України;
- визначати передумови та наслідки депортацій українців із західних областей УРСР та південно-східних областей Польщі, ідеологічних кампаній, їхнього впливу на суспільну свідомість;
- аналізувати політичну діяльність Микити Хрущова, Лазаря Кагановича як провідників союзної/імперської влади в Україні;
- характеризувати науковий/творчий доробок Володимира Філатова, Катерини Білокур, Ніла Хасевича, Олександра Богомольця, Олександра Палладіна, Сергія Лебедева, Тетяни Яблонської; укласти історичні портрети Йосипа Сліпого, Романа Шухевича.

Розділ 8. Україна в умовах десталінізації.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- суть хрущовських надпрограм;
- хронологічні межі децентралізації управління економікою УРСР; дати передання Кримської області до складу УРСР, утворення Українського національного комітету та Української робітничо-селянської спілки;
- прояви дисидентського руху.

Розуміти:

- зміст понять: «відлига», «воєнно-промисловий комплекс», «десталінізація», «децентралізація управління», «дисидент», «культ особи», «лібералізація», «раднаргосп», «реабілітація», «російщення», «шістдесятники»;
- основні протиріччя реформування промисловості, сільського господарства, соціальної сфери;
- сутність імперської політики російщення України;
- зв'язок між розвитком культури, освіти, науки і внутрішньополітичними процесами.

Уміти:

- встановлювати послідовність подій, пов'язаних із десталінізацією і лібералізацією суспільного життя, модернізацією економіки, формуванням феномену «шістдесятництва» і розгортанням дисидентського, зокрема опозиційного руху, культурним життям;
- використовувати карту як джерело інформації про адміністративно-територіальний устрій УРСР;
- визначати прояви, наслідки політики російщення українського суспільства;
- аналізувати, робити аргументовані висновки щодо політичного, економічного, соціокультурного розвитку УРСР у другій половині 1950-х – першій половині 1960-х рр.;
- обстоювати свої судження щодо розвитку культури у період «відлиги» та зародження «шістдесятництва» й дисидентського руху;

– характеризувати науковий/творчий доробок визначних особистостей (Борис Патон, Василь Симоненко, Віктор Глушков, Ліна Костенко, Михайло Янгель, Сергій Корольов); діяльність таких осіб, як Алла Горська, Іван Світличний, Левко Лук'яненко, Ярослав Стецько.

Розділ 9. Україна в період системної кризи СРСР.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- хронологічні межі випуску «Українського вісника»; діяльності Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод;
- напрями опозиційного руху, методи боротьби влади з інакодумцями.

Розуміти:

- зміст понять: «адміністративно-командна система», «депопуляція», «дефіцит», «застій», «компартійно-радянська номенклатура», «правозахисний рух», «розвинений соціалізм», «самвидав»;
- мотиви активізації дисидентського руху в другій половині 1960-х – на початку 1970-х рр., прояви репресій щодо інакодумців;
- протиріччя розвитку культури.

Уміти:

- встановлювати хронологічну послідовність і синхронність подій, явищ періоду «застою»;
- використовувати карту як джерело інформації про політичне, соціально-економічне життя у період загострення кризи радянської системи;
- порівнювати, аналізувати, робити аргументовані висновки щодо особливостей економічного розвитку УРСР у другій половині 1950-х – 1960-х рр. і в 1970-ті – на початку 1980-х рр.;
- схарактеризувати правозахисний рух в УРСР; – визначати закономірність системної кризи тоталітарної імперії, прояви цієї кризи в УРСР;
- виявляти суперечливі процеси в розвитку освіти, наук, літератури та мистецтва;
- розкрити особливості політичної діяльності Петра Шелеста, обґрунтувати суперечливий характер діяльності Володимира Щербицького як провідника союзної/імперської влади в УРСР; описати творчий доробок/схарактеризувати наукову/творчу діяльність Володимира Івасюка, Івана Миколайчука, Марії Приймаченко, Миколи Амосова, Ніни Вірченко, Олега Антонова, Сергія Параджанова, Наталії Полонської-Василенко; означити досягнення у спортивній/тренерській діяльності Валерія Лобановського; схарактеризувати громадсько-політичну діяльність Василя Макуха, Василя Стуса, Вячеслава Чорновола, Івана Дзюби, Миколи Руденка, Мустафи Джемілева, Олеся Гончара, Петра Григоренка.

Розділ 10. Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді СРСР.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

– дати: Чорнобильської катастрофи, ухвалення «Декларації про державний суверенітет України», «Акта проголошення державної незалежності України», Всеукраїнського референдуму і виборів Президента України 1 грудня 1991 р.

Розуміти:

- зміст понять: «багатопартійність», «державна незалежність», «інфляція», «мітингова демократія», «неформальні організації», «опозиція», «плюралізм», «політика гласності», «політика “перебудови”», «прискорення», «суверенітет»;
- передумови, протиріччя політики «перебудови» і «гласності» в УРСР;
- вплив аварії на Чорнобильській атомній електростанції (АЕС) на зміни суспільної свідомості, активізацію екологічного, національно-демократичного, антиімперського рухів;
- значення прийняття «Декларації про державний суверенітет України», «Акта проголошення незалежності України»; референдуму 1 грудня 1991 р. як акту підтримки населенням України державної незалежності;
- необхідність відновлення замовчуваних сторінок історії України;
- ціну перебування України в складі СРСР: масштаби територіальних, людських, духовних, культурних втрат;
- закономірності процесів розпаду СРСР як імперії та відродження національної держави України.

Уміти:

- встановлювати хронологічну послідовність і синхронність подій, явищ періоду «перебудови»;
- використовувати історичну карту для реконструкції, пояснення та інтерпретації подій;
- виявляти послідовність і суперечливість змін у політичному житті України;
- висловлювати аргументовані судження щодо спроби державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р., його наслідків в Україні; ролі й місця України в загальносоюзних суспільно-політичних процесах у 1991 р.;
- пояснювати передумови «Революції на граніті» та її вплив на відродження державної незалежності України; передумови, значення відновлення Кримської АРСР;
- схарактеризувати діяльність Вячеслава Чорновола, Ігоря Юхновського, Левка Лук'яненка, Леоніда Кравчука.

Розділ 11. Розвиток України як незалежної держави.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- хронологічні межі Помаранчевої революції, дати схвалення Конституції України, Тузлівської кризи, проголошення курсу на євроатлантичну інтеграцію;
- основні державотворчі процеси в Україні впродовж 1991–2013 рр.

Розуміти:

- зміст понять: «багатовекторність зовнішньої політики», «дефолт», «євроінтеграція», «корупція», «олігархічна система», «Помаранчева революція», «приватизація», «прожитковий мінімум», «тіньова економіка»;
- історичне значення прийняття Конституції України, запровадження національної валюти, проголошення курсу на євроатлантичну інтеграцію, суперечливі наслідки Будапештського меморандуму;
- чинники формування громадянського суспільства в незалежній Україні;
- значення «Помаранчевої революції».

Уміти:

- встановлювати хронологічну послідовність подій, що відображають процеси державотворення в Україні, синхронізувати їх з відповідними подіями регіональної історії, історії країн Центрально-Східної Європи;
- використовувати історичну карту для інтерпретації та реконструкції подій;
- визначати: 1) основні тенденції та протиріччя соціально-економічного розвитку України в 1991–1998, 1999–2004, 2005–2009, 2010–2013 рр., 2) ознаки формування олігархічної системи в Україні; 3) суперечності пошуків Україною зовнішньополітичних орієнтирів;
- висловлювати аргументовані судження про перебіг державотворчих процесів; важливість розвитку України як незалежної демократичної держави, її європейської інтеграції;
- схарактеризувати політичну діяльність Віктора Ющенка, Леоніда Кучми, Віктора Януковича.

Розділ 12. Європейський вибір України. Російсько – українська війна.

У результаті навчально-пізнавальної діяльності студенти зможуть:

Знати:

- хронологічні межі Революції Гідності та російсько-української війни XXI ст., оборони Донецького аеропорту та міста Маріуполь, дати окупації Криму, трагедії біля міста Іловайськ та в місті Буча, широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну;
- основні регіони і місця бойових дій російсько-української війни.

Розуміти:

- зміст понять: «безвізовий режим», «волонтерський рух», «гібридна війна», «денацифікація України», «добробат», «Євромайдан», «злочин агресії» «інтеграція», «кіборги», «колабораційна діяльність», «люстрація», «рашизм», «реімперіалізація», «російсько-українська війна», «русській мір», «статус кандидата на членство в ЄС», «тимчасово окупована територія», «томос»;
- передумови та значення Революції Гідності;
- необхідність вшанування пам'яті героїв Небесної Сотні та російсько-української війни;
- характер російсько-української війни як справедливої, визвольної для України, несправедливої, загарбницької для Росії;
- псевдореферендуми в Криму та на Донбасі, анексію Автономної Республіки Крим (АРК) та міста Севастополь, російсько-українську війну як прояви процесу реімперіалізації Росії;
- широкомасштабне вторгнення, злочини російських військ в Україні 2022 р. як акт геноциду української нації;
- захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки, як обов'язкову умову незалежності;
- роль громадянського суспільства у розвитку української держави та забезпеченні її обороноздатності;
- важливість для України повноправного членства в ЄС і Організації Північноатлантичного договору (НАТО);
- значення міжнародної підтримки територіальної цілісності та державної незалежності України.

Уміти:

- встановлювати хронологію подій російсько-української війни;
- використовувати карту як джерело інформації про перебіг російсько-української війни;
- обґрунтувати на основі аналізу документів злочини РФ як геноцид українського народу;
- визначати передумови, ознаки та наслідки збройної агресії Росії проти України;
- висловлювати обґрунтовані судження щодо можливих шляхів розвитку України в Європі та у світі;
- схарактеризувати діяльність Петра Порошенка, Володимира Зеленського, інших знакових постатей політичного, громадського, культурного, церковного життя сучасної України (на вибір).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ пп	Назва розділів і тем	Всього годин	Лекції годин	Лабор. годин	Практ. годин	Семін. годин	Самост. годин	Інші години
1-й семестр								
1	Повторення. Вступ.	2	2					
2	Розділ 1. Україна в роки Першої світової війни.	6	4		2			
3	Розділ 2. Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави – Української Народної Республіки.	12	10		2			
4	Розділ 3. Боротьба за українську державність.	14	12		2			
Всього за 1-й семестр:		34	28		6			
2-й семестр								
5	Розділ 4. Україна у складі тоталітарної імперії - Союзу Радянських Соціалістичних Республік.	20	18		2			
6	Розділ 5. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.	3	3					
Всього за 2-й семестр:		23	21		2			
3-й семестр								
7	Розділ 6. Україна в роки Другої світової війни.	18	16		2			
8	Розділ 7. Україна в повоєнний період.	8	6		2			
9	Розділ 8. Україна в умовах десталінізації.	8	6		2			
Всього за 3-й семестр:		34	28		6			
4-й семестр								
10	Розділ 9. Україна в період системної кризи СРСР.	8	6		2			
11	Розділ 10. Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді СРСР.	10	8		2			
12	Розділ 11. Розвиток України як незалежної держави.	10	8		2			
13	Розділ 12. Європейський вибір України. Російсько – українська війна.	12	10		2			
Всього за 4-й семестр:		40	32		8			
Всього за курс:		131	109		22			

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
1-й семестр						
1	Вступ. Україна і світ на порозі ХХ ст.: основні тенденції соціально-економічного, політичного та культурного розвитку. Формування модерної української нації. ХХ століття у світовій історії. Періодизація історії України ХХ ст.	комбін. заняття	2/2		Карта України, Європи, атласи	
2	Розділ 1. Україна в роки Першої світової війни. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу (Центральних держав). Головна українська рада. Союз Визволення України. Загальна українська рада. Український національний рух у Російській імперії. Военні дії на території України в 1914–1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці.	комбін. заняття	2/4		портрети історичних діячів, історичні фотографії	опитування
3	Пропаганда воюючих сторін. Життя на фронті і в тилу, стратегії виживання цивільного населення. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914–1917 рр. Російський окупаційний режим на підвладних Австро-Угорщині українських теренах. Антиєврейські погроми російської армії в Галичині. Вплив Першої світової війни на світогляд, політичні орієнтири українців та економіку України.	комбін. заняття	2/6		плакати, історичні документи	опитування
4	Перша світова як виклик людському виживанню: жінки у війні, діти-сироти, біженці, військовополонені, скалічені солдати.	практ. заняття	2/8		історичні відео - матеріали	тематичне оцінювання повідомлення

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самост. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
5	Розділ 2. Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави – Української Народної Республіки. Причини та рушійні сили Української революції. Українська Центральна Рада (УЦР). Всеукраїнський національний конгрес. Українізація в російській армії. Вільне козацтво.	комбін. заняття	2/10			
6	Відносини УЦР із Тимчасовим урядом. I та II Універсали. Генеральний Секретаріат. Збройний виступ самостійників. З'їзд поневолених народів Росії як передвісник розпаду Російської імперії.	комбін. заняття	2/12			опитування
7	Прихід до влади більшовиків у Росії: позиція УЦР. III Універсал. Внутрішня та зовнішня політика УЦР після проголошення Української Народної Республіки (УНР). Кримськотатарський національний рух. Курултай і Кримська Народна Республіка.	комбін. заняття	2/14			опитування
8	Проголошення в Харкові більшовицької влади та маріонеткової квазідержави УНР (Радянської/Советської). Початок і перебіг першої російсько-української війни. Бій під Крутами. IV Універсал: проголошення державної незалежності УНР.	комбін. заняття	2/16			повідомлення
9	Мирний договір УНР із Центральними державами. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Державотворча діяльність УЦР взимку-навесні 1918 р. Формування української громадянської нації. Закон УНР «Про національно - персональну автономію». Конституція УНР.	комбін. заняття	2/18			перевірка конспекту, опитування

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
10	Державне будівництво Української Центральної Ради: здобутки і прорахунки.	практ. заняття	2/20			
11	Розділ 3. Боротьба за українську незалежність. Українська Держава (гетьманат Павла Скоропадського): внутрішня та зовнішня політика. Прелімінарний (попередній) мирний договір Української Держави з РСФРР/РСФСР. Кримські крайові уряди 1918 –1919 рр. Спроби приєднання Криму до України.	комбін. заняття	2/22			опитування
12	Утворення Директорії. Антигетьманське повстання. Відновлення УНР. Реорганізація Директорії УНР. Акт Злуки УНР і ЗУНР, його історичне значення. Трудовий Конгрес України. Державне будівництво та національна політика.	комбін. заняття	2/24			опитування перевірка конспекту
13	Розпад Австро-Угорської імперії. «Листопадовий зрив». Західно-Українська Народна Республіка: державне будівництво. Польсько-українська війна 1918–1919 рр.: причини, перебіг та результати. Галицька армія. Єврейський бойовий курінь в УГА. Чортківська офензива. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті.	комбін. заняття	2/26			опитування перевірка конспекту
14	Друга російсько-українська війна. Отаманщина. Холодноярська республіка. Створення маріонеткової УСРР/УССР. Політика «воєнного комунізму». «Червоний» терор. Поразка більшовицької влади в Україні.	комбін. заняття	2/28			перевірка конспекту, опитування

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
15	УНР в кільці фронтів: ключові події, герої та результати боротьби за збереження української держави. Денікінський режим на теренах України в другій половині 1919 р.: ставлення та становище місцевого населення. Відновлення збройної експансії більшовицької Росії та окупація теренів УНР. «Червоний імперіалізм». Перший зимовий похід Армії УНР. Варшавська угода. Війна УНР в союзі з Польщею проти більшовицької Росії. Здобуття Києва. Контрнаступ більшовицьких армій на Львів і Варшаву. Поразки Червоної армії під Варшавою–Замостям («Диво на Віслі»). Поразка Збройних сил Півдня Росії. «Червоний» терор у Криму.	комбін. заняття	2/30			опитування перевірка конспекту
16	Повстанський рух 1920–1921 рр. Другий Зимовий похід Армії УНР. Поразка УНР. Розвиток культури у 1917–1921 рр.: освіта, науки, мистецтва. Особливості пропаганди протиборчих сторін. Міжетнічні відносини в Україні 1917– 1921 рр. Міжетнічні конфлікти, їх наслідки. Антиєврейські погроми. Особлива слідча комісія для розслідування протиеврейських погромних дій при Раді Народних Міністрів УНР. Історичні уроки Української революції та боротьби за незалежність.	комбін. заняття	2/32			опитування тематичне оцінювання
17	Повсякдення українців у 1917 – 1921 рр.: індивідуальний досвід, стратегії виживання, моральні виклики. Політична і трудова еміграція.	практ. заняття	2/34			
	Всього за семестр:		34 год.			

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самост. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
2-й семестр						
1	Розділ 4. Україна у складі тоталітарної імперії - Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Повстанський рух в Україні 1921–1923 рр. Голод 1921–1923 рр.: причини, наслідки. Іноземна допомога жертвам голоду в УСРР. Впровадження непу в УСРР.	комбін. заняття	2/2			
2	Формальний та реальний статус УСРР у «договірній федерації» радянських республік – Союзі Радянських /Советських Соціалістичних Республік. Привласнення союзним центром суверенітету України. Зміни в адміністративно-територіальному поділі УСРР. Молдавська Автономна СРР у складі УСРР. Утворення Кримської Автономної СРР у складі РСФРР.	комбін. заняття	2/4			перевірка конспекту, опитування
3	Суспільно-політичне життя в УСРР. Ліквідація багатопартійності. Політика «коренізації» («українізації»). «Українське відродження». Українська автокефальна православна церква (УАПЦ). Національно-культурне будівництво національних меншин.	комбін. заняття	2/6			опитування
4	Згорання непу. Голод 1928–1929 рр. Перехід до планової економіки. Форсована промислова індустріалізація в УСРР. Роль іноземних спеціалістів і технологій.	комбін. заняття	2/8			опитування
5	Масові депортації, кампанія з розкуркулення, насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Український хліб на експорт, внутрішньосоюзні ринки. Пропаганда як інструмент підготовки геноциду.	комбін. заняття	2/10			опитування повідомлення
6	Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид Українського народу.		2/12			

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
	Масштаби та наслідки Голодомору. Національно-демографічні зміни.	комбін. заняття				
7	Політичні процеси кінця 1920-х – початку 1930-х рр. Масові репресії. «Великий терор» в Україні. Биківня, Вінниця, інші місця масових поховань жертв репресій. Прояви «культу особи» Йосифа Сталіна в Україні. Конституція УРСР 1937 року: порушення прав людини за ширмою декларованих свобод.	комбін. заняття	2/14			повідомлення
8	Згорання «українізації». «Розстріляне відродження (Червоний ренесанс)». Антирелігійна політика влади та її наслідки. Значення «самоліквідації» УАПЦ. Пасивні і активні форми опору населення УСРР сталінській політиці. Прояви національної свідомості, антиімперські, антирадянські/антисовєтські настрої в УСРР.	комбін. заняття	2/16			перевірка конспекту, опитування
9	Освіта. Наука. Мистецькі спілки у 1920–1930-х рр. Митці Розстріляного відродження й апологети соцреалізму. Кінематограф. О. Довженко.	комбін. заняття	2/18			опитування
10	Пропагандистський ідеал радянської людини та її повсякденне життя.	практ. заняття	2/20			повідомлення
11	Розділ 5. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період. Правовий статус українських земель у складі Польщі. Політика Польщі щодо «східних кресів» та міжетнічні відносини в Галичині і Волині. Осадництво. «Пацифікація». Економічний розвиток української спільноти в умовах Польської держави. Українська кооперація. Культурно-просвітні і спортивні товариства	комбін. заняття	2/22			тематичне оцінювання

	українців. Українські політичні організації. Українське народно-демократичне об'єднання (УНДО). Організація українських націоналістів (ОУН). Українські землі у складі Румунії. Суспільно-політичне життя. Українська національна партія (УНП). Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ.					
12	«Срібна земля». Третя спроба утвердити незалежність України в ХХ ст. Культурне й релігійне життя на західноукраїнських теренах в умовах іноземного панування. Уряд УНР в екзилі. Діяльність української політичної еміграції.	комбін. заняття	1/23			перевірка конспекту, опитування
	Всього за семестр:		23 год.			

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
3-й семестр						
1	Розділ 6. Україна в роки Другої світової війни. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Українці в польській армії.	комбін. заняття	2/2			
2	Радянська окупація Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. «Радянізація/советизація» західних областей України у 1939– 1940 рр. Масові політичні репресії. Радянські воєнні злочини та депортації. Суспільно-політичні настрої населення. Розкол ОУН. А. Мельник. С. Бандера.	комбін. заняття	2/4			опитування
3	Передумови, початок німецько - радянської війни. Катастрофічні поразки Червоної армії 1941 р. «Тактика випаленої землі». Депортації німців та інших народів з території України. Інші злочини радянського режиму.	комбін. заняття	2/6			опитування перевірка конспекту
4	Окупація України військами Німеччини та її союзників. Нацистський «новий порядок» в Україні. Прояви співпраці з окупаційним режимом. Остарбайтери. Військовополонені. Концтабори. Масове знищення мирного населення. Голокост. Геноцид ромів. Праведники народів світу в Україні.	комбін. заняття	2/8			опитування
5	Акт проголошення Української Держави. Опір нацистським загарбникам. Український визвольний рух. Поліська Січ. Українська повстанська армія (УПА).	комбін. заняття	2/10			опитування

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самост. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
6	Українська головна визвольна рада. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух.		2/12			
7	Бойові дії Червоної армії у 1942– 1944 рр. в Україні. «Чорносвитники». Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з України. Відновлення тоталітарного імперського режиму в УРСР. Депортація кримськотатарського народу як злочин геноциду. Депортація інших етносів Криму.	комбін. заняття	2/14			опитування
8	Українці у військових формуваннях країн Об'єднаних Націй і держав «Вісі». Внесок українського народу в перемогу над нацистською Німеччиною. Українське питання на Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни для України: людські, матеріальні втрати. Культура в роки війни. Пропаганда в умовах Другої світової війни. Повсякдення в часи війни: стратегії боротьби і виживання. Вплив війни на суспільну свідомість.	комбін. заняття	2/16			перевірка конспекту, опитування
9	Дослідження документів та матеріалів усної історії про Другу світову війну.	практ. заняття	2/18			
10	Розділ 7. Україна в повосенний період. Україна в системі міжнародних відносин. УРСР – співзасновниця Організації Об'єднаних Націй (ООН). Участь України в інших міжнародних організаціях. Встановлення кордонів УРСР із сусідніми державами. Переміщені особи з України. Репатріація. Неповерненці.	комбін. заняття	2/20			

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
	Відбудова промисловості: джерела та ресурси (праця мобілізованих, військовополонених, репатріантів, в'язнів виправно-трудоих таборів). Становище сільського господарства. Голод 1946–1947 рр.					
11	«Радянізація» західних областей УРСР. Операція «Захід». Національно-визвольний рух у 1944–1950-х рр. на території України. Бій під Гурбами. «Велика блокада» проти УПА. Депортації родин воїнів УПА. Оунівський рух в еміграції. Депортація за «обміном населення» між УРСР та Польською Народною Республікою (1944–1946 рр.). Операція «Вісла». Ліквідація Української греко-католицької церкви.	комбін. заняття	2/22			перевірка конспекту, опитування
12	Посилення проявів «культу особи» Йосифа Сталіна в УРСР. Особливості державної пропаганди. Ідеологічні інтерпретації перемоги над нацизмом. «Ждановщина» в Україні. Кампанії боротьби проти «українських буржуазних націоналістів» і «безрідних космополітів». Особливості розвитку культури. Повсякденне життя населення України в повоєнні часи: стратегії виживання. Зміни у суспільній свідомості.	комбін. заняття	2/24			опитування тематичне оцінювання
13	«Війна пішла, а горе залишилось...»: повсякденне життя повоєнних років. Вирвані з коренем. Депортації українців у 1944–1951 рр.: причини, етапи, наслідки.	практ. заняття	2/26			повідомлення
14	Розділ 8. Україна в умовах десталінізації. Внутрішньополітична ситуація в УРСР. Українці в повстаннях у таборах ГУЛАГу. XX з'їзд КПРС.	комбін. заняття	2/28			перевірка конспекту

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
	Десталінізація: зміст, ідеологічні обмеження. Суперечливість процесу реабілітації жертв політичних репресій. Ліквідація ГУЛАГу.					
15	Децентралізація управління економікою. Розвиток промисловості. Становище сільського господарства. Особливості соціальної політики. Передання Кримської області до складу УРСР. Соціально-економічна інтеграція Кримського півострова з Україною. Міграції, зміни національного складу населення. Спроби проведення «українізації». Становище кримськотатарського народу у місцях депортації та його боротьба за повернення на батьківщину.	комбін. заняття	2/30			перевірка конспекту, опитування
16	«Шістдесятництво». Київський клуб творчої молоді «Сучасник». Спроби опозиційної діяльності: підпільні групи та організації. Зародження дисидентського руху. Антирежимні виступи. Особливості розвитку культури. Продовження політики російщення. Антирелігійні кампанії. Повсякденне життя. Зміни у суспільній свідомості.	комбін. заняття	2/32			повідомлення тематичне оцінювання
17	Входження Кримської області до складу УРСР: міфи та реальність (дослідження документів).	практ. заняття	2/34			повідомлення
	Всього за семестр:		34 год.			

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
4-й семестр						
1	Розділ 9. Україна в період системної кризи СРСР. Зміни в системі влади. Неосталінізм. Конституція УРСР 1978 р. Вплив міжнародних процесів на ситуацію в Україні. Наростання економічної кризи. Уповільнення темпів зростання промисловості. Провал Продовольчої програми. Життєвий рівень населення. Феномени радянського повсякдення: «хрущовки», «дефіцит», «черги». Етносоціальні зміни в УРСР. Зміни в суспільній свідомості.	комбін. заняття	2/2			опитування
2	Посилення репресій проти української інтелігенції. Активізація дисидентського руху: течії, форми та методи боротьби. «Самвидав». «Український вісник». Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод (Українська Гельсінська група/УГГ). Прояви єврейського дисидентського та сіоністського руху на теренах УРСР. Опозиційна діяльність режимові в середовищі інших національних меншин. Кримські татари в боротьбі за повернення на батьківщину.	комбін. заняття	2/4			перевірка конспекту, опитування
3	Особливості розвитку культури. Українське поетичне кіно. Український спорт. Особливості державної пропаганди в Україні: «радянський народ», «радянська людина» та їхні «вороги».	комбін. заняття	2/6			опитування
4	Український «самвидав»: теми, ідеї, автори.	практ. заняття	2/8			
5	Розділ 10. Відновлення державної незалежності		2/10			

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
	України, її роль у розпаді СРСР. Політика «перебудови-прискорення-гласності» та її наслідки в УРСР. Масові страйки шахтарів. Проблеми ядерної безпеки УРСР. Чорнобильська катастрофа: передумови, позиція влади, заходи для подолання, наслідки. Вплив на суспільну свідомість.	комбін. заняття				
6	Виникнення націонал-демократичної, антикомуністичної опозиції. Утворення неформальних громадських організацій і груп. Українська Гельсінська спілка. Народний рух України за перебудову. Перехід частини республіканської номенклатури на національні позиції.	комбін. заняття	2/12			перевірка конспекту, опитування
7	Перші альтернативні вибори (1990 р.). Формування багатопартійності. «Декларація про державний суверенітет України». «Революція на граніті». Повсякдення. Особливості розвитку культури і спорту. Відродження релігійного життя.	комбін. заняття	2/14			опитування
8	Відновлення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки (Кримської АРСР). Створення Меджлісу кримськотатарського народу. Спроби союзної влади зупинити процеси демократизації, розпаду СРСР Україна під час спроби державного перевороту в СРСР. «Акт проголошення державної незалежності України». Всеукраїнський референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Роль України у розпаді СРСР. Міжнародне визнання державної незалежності України. Внесок української діаспори у відновлення державної	комбін. заняття	2/16			опитування тематичне оцінювання

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
	незалежності України.					
9	Аварія на Чорнобильській АЕС – найбільша техногенна катастрофа в історії людства: передумови, наслідки.	практ. заняття	2/18			
10	Розділ 11. Розвиток України як незалежної держави. Державотворчі процеси. Особливості багатопартійної системи. Прийняття Конституції України 1996 р. Демографічна та етносоціальна структура населення України. Повернення кримськотатарського народу на історичну Батьківщину. Життя національних спільнот в Україні.	комбін. заняття	2/20			опитування перевірка конспекту
11	Утвердження ринкової економіки. Запровадження національної валюти – гривні. Специфіка приватизації. Становлення, прояви олігархічної системи. Зміни у соціальній структурі українського суспільства. Динаміка зайнятості населення. Повсякденне життя. Зрушення в суспільній свідомості.	комбін. заняття	2/22			опитування перевірка конспекту
12	Президентські вибори 2004 р. «Помаранчева революція». Конституційна реформа 2004 р. Основні тенденції суспільно-політичного життя в 2005–2009 рр. Спроби формування авторитарного режиму в 2010–2013 рр. Харківські угоди 2010 р.	комбін. заняття	2/24			опитування перевірка конспекту
13	Багатовекторність зовнішньої політики України та її наслідки. Вступ України до Ради Європи. Будапештський меморандум. Тузлівська криза. Проголошення Україною курсу на євроатлантичну інтеграцію. Релігійне життя. Здобутки українців у сфері культури.	комбін. заняття	2/26			опитування перевірка конспекту

ЗМІСТ ПРЕДМЕТА

№ пп	Назва розділів і тем	Види занять	Кількість аудиторн. годин	Кільк. годин на самот. роботу	Наочність	Форма поточного контролю
1	2	3	4	5	6	7
14	Інтеграція України в європейський та світовий економічний простір: виклики і відповіді.	практ. заняття	2/28			
15	Розділ 12. Європейський вибір України. Російсько – Українська війна. Геополітичний вибір України: утвердження євроінтеграційного курсу. Україна в імперській доктрині «русского міра». Політичні, економічні, інформаційні та інші засоби тиску на Україну в контексті відродження прагнень Російської Федерації (РФ) до реімперіалізації на теренах колишнього СРСР. Зрив угоди про асоціацію України та Європейським Союзом (ЄС). Євромайдан. Революція Гідності. Крах режиму Віктора Януковича. Небесна Сотня.	комбін. заняття	2/30			перевірка конспекту, опитування
16	Початок війни РФ проти України: окупація, анексія Криму, збройна агресія на сході України. Квзіреферендуми і проголошення маріонеткових квазідержав Донецької Народної Республіки (ДНР), Луганської Народної Республіки (ЛНР). Президентські та парламентські вибори 2014 р. Обрання Петра Порошенка Президентом України. Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Надання українцям права на безвізовий режим в'їзду в країни ЄС.	комбін. заняття	2/32			перевірка конспекту
17	Антитерористична операція/Операція об'єднаних сил (АТО/ООС). Перебіг бойових дій. Мінські домовленості. Українське громадянське суспільство в обороні держави. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Участь добровольців- іноземців у збройній боротьбі на боці	комбін. заняття	2/34			перевірка конспекту, опитування

	України. Міжнародна підтримка України в умовах війни. «Норманська четвірка»: внесок у стабілізацію збройного конфлікту. Позиція США та держав «великої сімки». Санкції, накладені на РФ за невиконання Мінських домовленостей.					
18	Соціально-економічний розвиток України у 2014–2022 р. Економічні, політичні, судовоправові реформи. Створення незалежної правоохоронної структури для боротьби з корупцією. Незавершеність реформ. Законодавче забезпечення статусу української мови як державної. Розвиток української культури. Утворення канонічної автокефальної Православної церкви України (ПЦУ). Президентські вибори 2019 р. Обрання Володимира Зеленського Президентом України. Земельна та інфраструктурна реформи. Цифровізація України.	комбін. заняття	2/36			перевірка конспекту, опитування
19	Широкомасштабне вторгнення російських військ на терени України: перебіг, результати. Збройні сили України (ЗСУ), Національна гвардія, територіальна оборона, громадянське суспільство та влада в обороні країни. Злочини геноциду та воєнні злочини РФ проти України. Нищення економіки України. Використання Росією продовольства як зброї. Заява Верховної Ради України «Про вчинення Російською Федерацією геноциду в Україні». Консолідація української політичної нації в боротьбі проти російській агресії. Російська пропаганда як інструмент підбурювання війни і геноциду. Ідеологема «денацифікація України». Протидія України російській пропаганді та дезінформації. Розгортання дипломатичної боротьби України. Утворення міжнародної коаліції держав на підтримку незалежності і обороноздатності України. Ленд-ліз. Надання Україні статусу кандидата в члени ЄС.	комбін. заняття	2/38			опитування

20	<p>Повсякдення в умовах війни: індивідуальний досвід, стратегії виживання та протистояння. Колабораційна діяльність і кримінальна відповідальність за неї. Рух Опору на тимчасово окупованих територіях. Біженці та вимушені переселенці. Примусове переселення громадян України до РФ. Гуманітарна підтримка біженців в країнах ЄС. Релігія, церкви й релігійні організації та війна. Діячі української культури в допомозі фронту. Діячі світової культури в підтримці України.</p> <p>Stand with Ukraine. Міжнародна підтримка України у боротьбі проти агресії Росії.</p>	<p>практ. заняття</p>	<p>2/40</p>			
	Всього за семестр:		40 год.			
	Всього за курс:		127 год.			

Викладач:

Інна КАЛІТА

